

עין משפט
גד מצוה

קמב:

שאובל מרובה על הפסולת. פי' בקונטרס משום דהשתא הוי טרחא יתירא למישקליה לאוכל ואינו נראה לר"י דאי

משום טרחא הוי מאי קאמרי בסמוך הכא נמי כיון דאי צעי למישקל לא מישתקיל ליה עד דשקיל ליה לאכץ כפסולת מרובה על האוכל דמי

הכי הוי משום האי טעמא כפסולת מרובה על האוכל ולכך הולךך רש"י לפרש דל"ג עד דשקיל ליה לאכץ על כן נראה לר"ת דטעמא משום דכי אוכל מרובה על הפסולת הוה פסולת כנטל לגבי רוצו ומותר ליטלו מן האוכל ולזורקו אכל פסולת מרובה על האוכל לא צטיל ליה פסולת^(א) לגבי אוכלא והשתא אמי שפיר גייסמ הספריס^ב דגבי חצית נמי כיון דאי צעי למישקל לא משתקיל ליה^(ב) עד דשקיל ליה לאכץ כפסולת מרובה על האוכל דמי^ד דכיון שאין יכול כלל ליטול מן היין בלא נטיילת האכל לא חשיב' כצטיל לגבי האוכל כיון שהאוכל אינו ניכר כלל ואינו יכול ליטול הימנו כשהאכץ על פי החצית. מ"ר. והא דמוקי לה כספ"ק דביצה (ד' יד: וסג) כגון דנפיש בטרחא חומר צשיעורא ^(ה)לאוכל קאי ולא אפסולת ולפירש"י קאי אפסולת ולא לאוכל ^(ו)וע"כ לא יצבור הפסולת דנפיש בטרירחא^(ז):

לא שנו אלא בשבח. וא"ת תרמי דרב למה לי וי"ל חדא מכלל חזירתה איתמר והא לא תקשה תרמי מתני' למה לי דהוא אמינא אכן ודאי שרי צשכח שנראה טפי ככיסוי החצית אכל מעות שעל גבי הכר אפילו צשכח ה"א דלסירי^(ח): התם

היתה החבית מונחת באוצר או שהיו כלי זכוכית מונחין תחתיה מגביה למקום אחר ומטה על צדה והיא נופלת ונוטל הימנה מה שצריך לו ומחזירה למקומה:
מעות שעל הכר: אמר רב חייא בר אשי אמר רב לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן ילא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו וכן תני חייא בר רב מדיפתי לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו:
מעות שעל הכר מנער וכו': א"ר אושעיא שכח ארנקי בחצר מניח עליה ככר או תינוק ומטלטלה אמר רב יצחק שכח לבינה בחצר מניח עליה ככר או תינוק ומטלטלה אמר רבי יהודה בר שילא אמר ר' אסי פעם אחת שכחו דסקיא מלאה מעות בסרטיא ובאו ושאלו את ר' יוחנן ואמר להן הניחו עליה ככר או תינוק ומלטלוה אמר מר זוטרא הלכתא ככל הני שמעתתא בשוכח רב אשי אמר אפילו שכח גמי [לא] יולא אמרו ^(א)ככר או תינוק אלא למת בלבד אביי מנח כפא אכיפי רבא מנח סכינא אבר יונה ומטלטלה אמר רב יוסף כמה חריפא שמעתתא דדרדקי אימר דאמור רבנן בשוכח לכתחילה מי אמור אמר אביי אי לאו ^(ב)דאדם חשוב אנא כפא אכיפי למה לי הא חזו למיזגא עלייהו אמר רבא אנא אי לאו דאדם חשוב אנא סכינא אבר יונה למה לי הא חזי לי לאומצא טעמא דחזי לאומצא הא לא חזי לאומצא לא ^(ג)למימרא דרבא כרבי יהודה סבירא ליה והאמר רבא לשמיעיה טווי לי בר אווזא ושדי מייעיה לשונרא התם

נוטל פרק אחד ועשרים שבת

והא מילניג פליג עילויה. ואמר כיון דאפשר ליה למיעבד עונג שבת צכה"ג לימן עיניו צדד זה ולאכול צדד אחר אין מעלין:
דרכי יהודה עדיפא. מיקל טפי פורחא ואמר כיון דיכול לימן ^(א)(עליו) עיניו צדד זה ולאכול צדד זה לא הוי מתקן בהעלאתו ומעלין:
בתנאי' מטה

על דדה. מטה חצית על דדה אס' לריך ליטול מן היין והאכץ נופלת ולא יטלנה צידים:
היפה צין החציות. וירא שלא תפול האכץ על החציות וישזרס:
מגציה. לחצית כולה ומסלקה מצין החציות ושם מטה על דדה:
לשגס. שום דבר מיאוס כגון רוק או לואה:
מקנחה בסמרטוט. ולא ימן עליה מים דסתם כר של צגד הוא וצגד שריימו צמים הוא כצוסו:
היפה. לשגשת זו על כר של עור דללא צר כיצוס הוא:
נוסן עליה מים עד שפגלה. ומיהו כיצוס ממש לא ^(א)והאילו וקסמ כרים וקסמות רכים מינהו שיץ למימר צהו כיצוס צעורות רכין ומיהו שריימן לא זהו כצוסן וכן מפורש צוצמים צפרק דס חטאת^(ב):
גב' לא שגו. מטה על דדה דחצית:
אלא צשכת. ששכח האכץ עליה צין השמשות ולא מדעת:
נעשה חצים כפים לדבר האסור. ואסור להטותה שאף החצית מוקצה:
מאן סנא. דמתניתין דקמני מגביה ומטה על דדה דאית ליה דכי טרח מטרח בחצית דהוי היתרא ולא יטול האכץ ממש דהוי איסורא ואע"ג דהשתא נמי אכץ מטלטל צדדי חצית:
רבן שמעון. אליצא דבית הלל:
צורר אונל ואונל. מעות האכל יטול והפסולת ישאר כבלי:
צורר כדרכו. נוטל פסולת ומניח אוכל אס ירצה:
כשהאוכל מרובה על הפסולת. דאי שקיל אוכל מפיס בטרחא:
דכרי הכל צורר אונל. דבהיתירא טרח ולא צאיסורא. ופרכינן והא הכא דמתניתין דאוכל מרובה על הפסולת וכי מגציה האכץ עם החצית טרח טפי והוה ^(א)למשקל פסולת כר"ש:
כיון דאי צעי למשקל. לכויל יין מן החצית לא משתקיל ליה יין צשצוליה עד דשקיל ומגצה לה לחצית כפסולת מרובה דמי דאי צתתלמו לא מגצה לה לחצית סוף סוף מיציעי ליה למצוהה מו להצית הלכך הוה ליה מפיס בטרחא:
ה"ג לא מששקל ליה ^(א)**עד דשקיל לה**. וי"ג עד דשקיל לה לאכץ:
היפה החצית מונחה צאולר. כלומר צמקוס מכונס שאולרין שם חציות הרבה ודואג שמא יטעה ותפולט האכץ על החצית שאכלנה:
לא שנו. דמנער:
נעשה. הכר צסיס למעות ואף הכר אסור צנטלטול:
לא שנו. דמנערה ואינו מטלטלה צעודן עליה:
אלא שצריך לגופו. של כר לשכב

ועליו הלכך צניעור סגיג' ושדי ליה צאתרייהו:
אכל לריך למקומו. של כר מטלטלו עם המעות למקוס אחר:
דסקיא מלאה מעות גרסינן: צסרטיא. רה"ר:
הניחו עליה ככר או סינוק. דלישתרי לטלטלה אגבייהו תוך ד' אמות וטלטלוה פחות פחות מנד' אמות או צמחילה של צני אדם כדאמרי' צעירוצין (דף מג:):
צשוכה. אכל צמנים מדעת מערב (יוס) שבת לא המירו לו לטלטלה ע"י ככר או תינוק:
אלא למת. משום כבוד הצריות כשמוטל צחמה:
אציי מנח כפא אכיפי. מניח תרודו על העומרים לטלטלן אגב תרודו:
אצרי יונה ^(א)י [צלל] מליח:
חריפא שמעתתא דדרדקי. צצוריס הס שהס חריפסי:
אימר דאמור רבנן. צצירנקי ודסקיא מניח עליה ככר או תינוק צשכחה וצמקוס התורפה ומשום הפסד ממון:
אמר אציי. אלא שפיר מטלטלנא כיפי ואפילו צלא תרודו:
אי לאו דאדם חשוב אנה. ואנא מחמיר על עזמי שלא ילמדו ממני להקל צאיסורין:
כפא אכיפי למע לי. צלאו כפא נמי שרי לטלטלינהו דהא חזו למיזגא עלייהו:
לאומאל. לאוכלו שי צצבת שיס צני אדם צדעתן יפה ואוכלים צצר חי וקרו לה אומאל:
הא לא חזי לאומאל לא. ואע"ג דחזו לשונרא דאמרנין [פסחים טז:] מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלצים:
כר' יהודה. צמסכת ציזה (ד' יא:):
טווי לי בר אווזא. ציוס טוב:
ושדי מייעיה לשונרא. אלמא מטלטל להו משום שונרא ואע"ג דהאידינא לא חזי לאדם דלאו אורח ארעא למיכלא ציוס טוב ומיהו מאתמול לאדם הוו קיימי:
התם

שמעון, דאי כר' יהודה הא אמר כל דבר שאינו מוכן לאכילה אסור לטלטלו. ואפילו בהמה לא היה מותר לבודקה אלא באשפה, שאם חימצא טריפה יניחנה באשפה.

(א) [מספ"ק פט"ו], (ב) [געיל קסא:], (ג) [גמס' דג', (ד) [ספי' חולא' תרגומס', ערוך], (ה) [געיל קסא: ע"ש], (ו) ביצה די: (ז) ג"ז שם ע"ש, (ח) [געיל ז: מג:], (ט) [געיל לא: וש"ס], (י) ביצה לג:, (יא) [רש"ל מח"ו], (יב) [דף דל:, (יג) כס"א: דואג שאס יטעה תפול (י) נע"י עיב"ד], (יד) [ג"ל לגבי אוכל והאוכל לא צטל לגבי פסולת משום דחשיב וע"כ תורר אה האוכל והשתא כר, (ט) ג"ל לאוכל קאי שהאוכל נפיש בטרחא ואפ"ה תורר אוכל האילו חומר צשיעורא ולא צטל ליה פסולת,

הנהות הב"ה

(א) גבי' דשקיל לה פסולת כלי' ומינח לאכץ נמחק:
(ב) רש"י ד"ה טמן וכו' כינוס ממש לא דהואיל:
(ג) ד"ה דכרי סל וכו' והוה ליה לתשקל:
(ד) ד"ה ה"ג לא משתקיל ליה יין עד:
(ה) [תוב' ד"ה אאוכל וכו' לא משתקיל ליה יין עד:

גליון הש"ס

גבי' מאן אמא רבדי הויא דאיא איסורא וחיתרא. עיין געיל ק"ה ע"כ תוב' ד"ה אינו טטל:

רבינו חננאל (המשיך)

גמיר ר' יוסי אומר היתה החבית מונחת באוצר או שהיו כלי זכוכית מונחין תחתיה, מגביהה למקום אחר ומטה על צדה ונוטל מה שצריך לו ומחזירה למקומה. מעות שעל הכר, גמי אוקמיה משמיה דרב בשוכח, אבל במניח נעשית הכר בסיס למעות ואסור אפילו לנערך. ואמר רבה עליו, וכן תני חייא בר רב אלא לצורך גופו כגון שצריך (סבר) [תכר] לישב עליו, אבל אם הוא צריך למקומו מטלטלן ועודן עליו, וכן תני חייא בר רב מדפתי. והא דא"ר הושעיא שכח ארנקי בחצר, דר' יצחק דאמר שכח לבינה בחצר, יהודה בר שילא דאמר שכו דסקיא מליא מעות בסטיו, ואמרו צמנח עליה ככר או תינוק ומטלטלו, ואמר מר זוטרא הלכתא ככל תני צשמתתא בשכח. ולית הילכתא כותיהו אלא הילכתא כרב אשי דהוא בהיראה דאמר לא אמור ככר או תינוק אלא למת בלבד. אביי מנח כפא, פי' תרודו, אכיפי, הן כגון כיפה של צמר, ורבא מנח סכינא אבר יונה. והוא מליח אבל [לא] היה מבושל, והיה מטלטל בן יונה אגב סכינא, (אמי') שאילו מותרין לטלטלן בשבת דתניא בראשונה הוי אומרים ג' כלים מותרין, בשבת, מקצוע של דבילה, וחומליסטרון, וסכין קטנה שע"צ השולחן. וכפה היא וחמליסטרון כדתנן גיטלה כיפה טמאה משום מולג. ואקשינן על רבה טעמא דחזי לאומצא הא לא חזי לאומצא לא דהא מוקצה הוא, כלומר כר' יהודה סבירא ליה ולא כר' שמעון, דאי ר' שמעון לית ליה מוקצה אלא אפילו וכל תפוח שרי לטלטוליה וכל [שכן] בשר אחר בין חי בין מליח. ותוב אקשינן עליה ומי סבר לר רבא מן בלבד והא [א"ל] רבא לשעיה טוי ליה בר אווזא ביו"ט ושדי מיציא לשונרא כר'

והא מילגל פליג עליה, תנאי ר' יהודה אומר מעלין את המדומע באחד ומאה, ר' שמעון אומר גותן עיניו צבד זה ואוכל מצד זה. ומפרקינן דר' יהודה עדיפא שר' יהודה מחר אפילו להעלותה, ור' שמעון אינו מחר להעלותה אלא לתת עיניו צבד זה ולאכול מצד זה. ותרורווייהו סבירא להו סאה תרומה שנשלה למאה חולין בעת שנשלה למאה מותרין יין ובתקונן הן, ואין צריכין תיקון אלא טילוק סאה אחת מהן בלבד במקום התרומה. סיפקא האבן שעל פי החבית מטה על צדה והיא נופלת. אמר

רב חונא אמר רב לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור. פי' נעשת החבית. בן לאבן ואסור להטות החבית כלל. והילכתא כותיהו דרב, דר' אמי אמר ר' יוחנן קאי כותיהו בפרק כל הכלים. היתה בין החביות מגביהה ומטה על צדה כו'.